

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ
Федеральное государственное автономное образовательное учреждение
высшего образования
«Крымский федеральный университет имени В. И. Вернадского»

«Утверждаю»

Проректор по учебной и методической
деятельности

В. О. Курьянов

« 30 » 09 2016 года

ПРОГРАММА
вступительного испытания по предмету «УКРАИНСКИЙ ЯЗЫК»
для поступления на обучение по образовательной программе высшего
образования – программе бакалавриата

Симферополь, 2016

Разработчики программы:

1. Гуменюк В. И., доктор филологических наук, профессор, заведующий кафедрой украинской филологии факультета славянской филологии и журналистики Таврической академии (структурное подразделение) ФГАОУ ВО «КФУ им. В. И. Вернадского».
2. Ачилова В. П., кандидат филологических наук, доцент кафедры украинской филологии факультета славянской филологии и журналистики Таврической академии (структурное подразделение) ФГАОУ ВО «КФУ им. В. И. Вернадского».
3. Гладкая И. С., кандидат филологических наук, доцент кафедры украинской филологии факультета славянской филологии и журналистики Таврической академии (структурное подразделение) ФГАОУ ВО «КФУ им. В. И. Вернадского».
4. Дехтярева Е. В., кандидат филологических наук, доцент кафедры украинской филологии факультета славянской филологии и журналистики Таврической академии (структурное подразделение) ФГАОУ ВО «КФУ им. В. И. Вернадского».

1. Пояснительная записка

Программа вступительных испытаний по украинскому языку для поступления на обучение по образовательной программе высшего образования – программе бакалавриата составлена на основании Порядка приема на обучение по образовательным программам высшего образования – программам бакалавриата, программам специалитета, программам магистратуры, утвержденного приказом Министерства образования и науки РФ от 14.10.2015 № 1147, с изменениями, утвержденными приказом Министерства образования и науки РФ от 29.06.2016 № 921, Правил приема по программам высшего образования – программам бакалавриата, программам специалитета и программам магистратуры в Федеральное государственное автономное образовательное учреждение высшего образования «Крымский федеральный университет имени В. И. Вернадского» на 2017-2018 учебный год, утвержденных приказом ректора университета от 30.09.2016 № 914, федерального компонента государственного стандарта среднего (полного) общего образования, утвержденного приказом Министерства образования и науки РФ от 05.03.2004 № 1089, а также Федерального государственного образовательного стандарта основного общего образования (5-9 кл.) от 17.12.2010 г. № 1897 и Федерального государственного образовательного стандарта среднего общего образования (10-11 кл.) от 17.05.2012 г. № 413.

Форма проведения вступительного испытания – письменное тестирование.

Результаты вступительного испытания по украинскому языку оцениваются по 100-балльной шкале.

Целью вступительного испытания по украинскому языку является выявление базовых знаний и умений абитуриента по украинскому языку, сформированных при изучении основных содержательных разделов предмета «Украинский язык» в общеобразовательных организациях, и их оценка.

Задачи письменного тестирования:

проверить знание абитуриентом

- основных понятий фонетики, лексики и фразеологии, морфемики и словообразования, морфологии, синтаксиса;
- основных орфографических и пунктуационных правил;

выявить умение

- проводить различные виды анализа языковых единиц, языковых явлений и фактов;
- осуществлять речевой самоконтроль;

- розграничують варіанти норм, преднамеренные и непреднамеренные нарушения языковых норм;
- применять в практике письма орфографические и пунктуационные нормы современного украинского литературного языка;
- различать понятия *национальный, государственный, мировой язык; язык межнационального общения;*
- определять сходства и различия фонетической, лексической и грамматической систем русского и украинского языков;

проверить владение

- нормами литературного языка: орфоэпическими, лексическими, морфологическими, синтаксическими, стилистическими.

2. Содержание программы

Фонетика. Графіка. Орфоепія

Система голосних і приголосних звуків сучасної української літературної мови, їх класифікація. Позначення звуків мовлення на письмі.

Український алфавіт, співвідношення між буквами і звуками. Звукове значення букв **я, ю, є, ї, щ**. М'який знак та апостроф, їх функції.

Склад. Основні закономірності складоподілу в українській мові. Типи складів.

Наголос в українській мові. Роль наголосу в розрізненні слів та їх форм. Головний та побічний наголоси. Норми українського наголошування.

Зміни звукового складу в мовленнєвому потоці. Уподібнення приголосних. Спрощення в групах приголосних.

Чергування голосних звуків в українській мові. Чергування приголосних.

Основні випадки чергування **у/в, і/й**.

Поняття орфоепії. Сучасні орфоепічні норми української мови.

Лексикологія. Фразеологія

Слово як основна одиниця лексичної системи. Лексичне значення слова. Однозначні й багатозначні слова. Пряме й переносне значення слів.

Омонімія. Розмежування омонімії та багатозначності. Види омонімів.

Антоніми. Синоніми. Пароніми.

Лексика сучасної української мови за походженням: власне українська та запозичена.

Лексика сучасної української літературної мови з погляду вживання. Загальноновживана лексика. Книжна лексика. Термінологічна лексика. Активна і пасивна лексика. Діалектизми, неологізми, архаїзми та історизми, їх стилістичне використання.

Лексика сучасної української літературної мови з експресивно-стилістичного погляду. Нейтральна й емоційно забарвлена лексика.

Поняття фразеологічної одиниці.

Будова слова. Словотвір

Основа слова й закінчення, нульове закінчення. Значущі частини слова: корінь, префікс, суфікс, закінчення. Словотворчі та формотворчі частини слова.

Твірна основа та словотворчі засоби. Основа похідна й непохідна. Основні способи творення слів у сучасній українській літературній мові. Складні слова і складноскорочені слова.

Морфологія

Самостійні та службові частини мови. Вигуки.

Іменник як частина мови. Лексико-граматичні розряди іменників. Іменники власні та загальні, істоти й неістоти. Граматичні категорії іменників. Категорія роду, рід невідмінюваних іменників. Відміни іменників. Поділ іменників першої та другої відмін на групи. Число іменників. Відмінки іменників. Особливості вживання та написання відмінкових форм. Букви **-а (-я), -у (-ю)** в закінченнях іменників другої відміни. Творення чоловічих і жіночих імен по батькові.

Поняття про прикметник як частину мови. Специфіка граматичних категорій прикметника. Лексико-граматичні розряди прикметників. Перехід прикметників з одного розряду в інший. Ступені порівняння якісних прикметників, способи їх творення, функціонування в реченні. Зміни приголосних у процесі творення ступенів порівняння прикметників. Творення присвійних прикметників.

Числівник як частина мови. Розряди числівників за значенням. Групи числівників за будовою. Відмінювання числівників, їх синтаксичні функції.

Займенник як частина мови. Співвідношення займенників з іншими частинами мови, лексико-граматичні розряди займенників. Творення й правопис неозначених і заперечних займенників. Стилістичні функції займенників.

Дієслово, його основні форми. Категорія виду дієслова. Перехідні і неперехідні дієслова. Способи дієслова. Дійсний спосіб. Категорія часу дієслова. Поділ дієслів на дієвідміни, словозміна дієслів. Чергування приголосних в особових формах дієслів теперішнього та майбутнього часу. Творення форм умовного й наказового способу дієслів.

Дієприкметник як форма дієслова, активні і пасивні дієприкметники, їх творення і вживання. Дієприкметниковий зворот. Дієслівні форми на **-но, -то**. Дієприслівник як форма дієслова. Творення дієприслівників доконаного й недоконаного виду. Дієприслівниковий зворот.

Прислівник. Групи прислівників за значенням. Ступені порівняння прислівників. Творення і правопис прислівників.

Прийменники, їх функції в мові. Групи прийменників за походженням і будовою. Вживання прийменників з певними відмінками іменників.

Сполучники, їх функції. Групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю (сурядні та підрядні), за вживанням (одиночні, парні, повторювані), за будовою (прості, складні, складені). Розмежування сполучників і сполучних слів.

Частка як службова частина мови. Групи часток за значенням і вживанням. Написання часток.

Вигук. Значення вигуків. Розділові знаки при вигуках.

Синтаксис і пунктуація

Словосполучення. Типи синтаксичних відношень у словосполученні. Граматичні зв'язки слів у словосполученнях. Типи словосполучень за морфологічним вираженням головного слова.

Речення як основна синтаксична одиниця. Класифікація речень за метою висловлення та емоційним забарвленням.

Просте речення. Двоскладні речення. Підмет і присудок як головні члени двоскладного речення. Особливості узгодження присудка з підметом. Способи вираження підмета. Типи присудків: простий і складений (іменний і дієслівний). Тире між підметом і присудком. Односкладні речення. Типи односкладних речень.

Поширені і непоширені речення. Другорядні члени речення. Означення узгоджене й неузгоджене. Прикладка як різновид означення. Додаток. Типи обставин за значенням. Порівняльний зворот.

Порядок слів у реченні.

Повні і неповні речення.

Ускладнені речення. Речення з однорідними членами, розділові знаки в них. Однорідні й неоднорідні означення. Узагальнювальні слова в реченнях з однорідними членами. Речення з відокремленими членами. Відокремлення означень. Узгоджені відокремлені означення, виражені дієприкметниковими і прикметниковими зворотами. Відокремлені додатки й обставини. Вставні слова і словосполучення. Типи вставних слів за значенням. Звертання.

Складне речення. Засоби зв'язку частин складного речення. Сурядність і підрядність у складному реченні.

Складносурядні речення, їх структура. Сурядні сполучники. Особливості пунктуації в складносурядному реченні.

Складнопідрядне речення. Головна і залежна частини. Види підрядних частин. Складнопідрядне речення з кількома підрядними. Особливості пунктуації в складнопідрядному реченні.

Безсполучникові складні речення. Розділові знаки в них.

Складні речення змішаного типу.

Пряма і непряма мова. Розділові знаки при прямій мові.

Синтаксична єдність, її будова. Засоби зв'язку між частинами синтаксичної єдності.

Абзац.

Орфографія

Правопис букв, що позначають ненаголошені голосні [e], [и], [o] в коренях слів. Спрощення в групах приголосних. Сполучення **йо,ьо**. Правила вживання м'якого знака. Правила вживання апострофа. Подвоєння і подовження приголосних. Правопис префіксів і суфіксів. Чергування приголосних. Правопис великої букви. Написання слів іншомовного походження. Написання складних слів разом і через дефіс. Правопис відмінкових закінчень іменників, прикметників. Правопис **н** та **ни** у прикметниках і дієприкметниках, **не** з різними частинами мови. Особливості написання числівників.

Види розбору

1. Фонетичний розбір.
2. Морфологічний розбір.
3. Синтаксичний розбір.
6. Пунктуаційний розбір речення.